

Filoláos

Fragmenta DK 44 B

B 1 = Diogenés Laertios, Vitae philosophorum VIII, 85

Jako první z pythagorejců vydal spis *O přírodě*, jehož začátek je takovýto:

(1) Přírozenost byla v kosmu spojena z neomezených a vymezujiících [principů], (2) a stejně tak celý svět i vše, co v něm je.

πρῶτον ἐκδοῦναι τῶν Πυθαγορικῶν [τὰ] Περὶ φύσεως, ὧν ἀρχὴ ἦδε·

(1) ἡ φύσις δ' ἐν τῷ κόσμῳ ἀρμόχθη ἐξ ἀπειρῶν τε καὶ περαινόντων, (2) καὶ ὅλος [ὁ] κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ πάντα.

B 2 /1 = Stobaios, Anthologium I, 21, 7a = I, 187, 16 Wachsmuth (ed. Huffmann)

Z Filoláova spisu *O světě*:

(1) Všechny jsoucí [věci] jsou nutně buď vymezujiící, nebo neomezené, nebo vymezujiící i neomezené [současně]; (2) nemohou však být vždy pouze neomezené. (3) Protože je nyní zjevné, že jsoucí [věci] nejsou [spojené pouze] ani ze všech vymezujiících, ani ze všech neomezených [principů]; (4) je tudíž jasné, že svět i všechno v něm bylo spojeno jak z vymezujiících, tak z neomezených [věcí]. (5) Ukazuje se to i v jejich působení. (6) Vždyť ty z nich, které jsou z vymezujiících, vymezují; (7) ty, které jsou z vymezujiících i neomezených, vymezují i nevymezují; (8) a ty, které jsou z neomezených, zjevně budou neomezené.

Ἐκ τοῦ Φιλολάου Περὶ κόσμου·

(1) ἀνάγκα τὰ ἐόντα εἶμεν πάντα ἢ περαίνοντα ἢ ἄπειρα ἢ περαίνοντά τε καὶ ἄπειρα· (2) ἄπειρα δὲ μόνον οὐκ αἰεί. (3) ἐπεὶ τοίνυν φαίνεται οὐτ' ἐκ περαίνόντων πάντων ἐόντα οὐτ' ἐξ ἀπείρων πάντων, (4) δῆλον τᾶρα ὅτι ἐκ περαίνόντων τε καὶ ἀπείρων ὁ τε κόσμος καὶ τὰ ἐν αὐτῷ συναρμόχθη. (5) δηλοῖ δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖς ἔργοις. (6) τὰ μὲν γὰρ αὐτῶν ἐκ περαίνόντων περαίνοντι, (7) τὰ δ' ἐκ περαίνόντων τε καὶ ἀπείρων περαίνοντί τε καὶ οὐ περαίνοντι, (8) τὰ δ' ἐξ ἀπείρων ἄπειρα φανέονται.

B 2 /2 = Damaskios, De principiis I, 101, 3 Ru.

Že jsoucí sestává z meze a bezmezna, jak říká Platón ve *Filébovi* (23c) a Filoláos ve spisu *O přírodě*.

τὸ ὄν ἐκ πέρατος καὶ ἀπείρου, ὡς ἐν τε Φιλήβωι (23c) λέγει ὁ Πλάτων καὶ Φιλόλαος ἐν τοῖς Περὶ φύσεως.

B 3 = Iamblichos, In Nicomachi arithmetica 7,8 - 8,7 Pistelli (ed. Huffmann)

Ve vlastním slova smyslu by však to spojité a sjednocené (kontinuální) mohlo být nazváno velikostí; zatímco to, co leží v řadě za sebou a je rozlišené (diskrétní), množstvím. (...) V případě sjednoceného je dělení možné provádět do nekonečna, ale přidávání je omezené, zatímco v případě množství je tomu právě naopak: přidávání je možné do nekonečna, a naopak dělení je omezené. Ze své přirozenosti jsou obě tyto veličiny v myšlení nekonečné, a proto nepochopitelné pro vědy.

κυρίως δὲ τὸ μὲν συνεχές καὶ ἠνωμένον καλοῖτ' ἂν μέγεθος, τὸ δὲ παρακείμενον καὶ διηρημένον πλήθος. (...) ἀλλὰ τοῦ μὲν ἠνωμένου ἐπ' ἄπειρον μὲν ἐκ παντός ἐστιν ἡ τομή, ἡ δ' αὐξήσις ἐπὶ ὠρισμένον· τοῦ δὲ πλήθους κατὰ ἀντιπεπόνθησιν ἐπ' ἄπειρον

μὲν ἢ αὐξῆσις, ἔμπαλιν δὲ ἢ τομῇ ἐπὶ ὠρισμένον, φύσει δὴ κατ' ἐπίνοιαν ἀμφοτέρων ἀπείρων ὄντων, καὶ διὰ τοῦτο ἐπιστήμας ἀπεριορίστων·

(7,24) Vždyť podle Filoláa: „Vůbec nic by nebylo poznáváno, kdyby bylo vše neomezené.“

(7,24) 'ἀρχὰν' γὰρ 'οὐδὲ τὸ γνωσούμενον ἐσσεῖται πάντων ἀπείρων ἐόντων' κατὰ τὸν Φιλόλαον.

Protože je nutné, že přirozenost vědy lze pozorovat na těch věcech, které jsou boží prozřetelností dovedeny k přesnosti, oddělily a vymezily si některé vědy z obojího [z velikosti a z množství], co je pro ně uchopitelné: cosi z množství nazvaly počet, který je už poznatelný; a z velikosti pak určitou velikost. A oba tyto druhy podřadily pod jim náležité rody vědy: počet pod aritmetiku, určitou velikost pod geometrii.

ἀναγκαίου δὲ ὄντος ἐπιστήμης φύσιν ἐνοραῖσθαι τοῖς οὖσιν οὕτως ὑπὸ θείας ἠκριβωμένοις προνοίας, ἀποτεμόμεναι ἑκατέρου καὶ περατώσασαί τινες ἐπιστήμαι τὸ περιληφθὲν αὐταῖς, ἀπὸ μὲν τοῦ πλήθους ποσὸν ἐκάλεσαν, ὅπερ ἤδη γνῶριμον, ἀπὸ δὲ τοῦ μεγέθους κατὰ τὰ αὐτὰ πηλίκον· καὶ τὰ ἀμφότερα αὐτῶν γένη ἐπιστήμας ὑπήγαγον ταῖς ἑαυτῶν εἰδήσεσιν, ἀριθμητικῇ μὲν τὸ ποσόν, γεωμετρία δὲ τὸ πηλίκον.

B 4 = Stobaios, Anthologium I, 21, 7b (188, 5 Wachsm.)

A věru všemu, co je poznáváno, náleží číslo. Bez něj totiž nic ani nemůže být myšleno, ani poznáno.

καὶ πάντα γὰ μὰν τὰ γινγνωσκόμενα ἀριθμὸν ἔχοντι· οὐ γὰρ οἶόν τε οὐδὲν οὔτε νοηθῆμεν οὔτε γνωσθῆμεν ἄνευ τούτου.

B 5 = Stobaios, Anthologium I, 21, 7c (188, 9 Wachsm.)

Číslo má ovšem dva rozdílné druhy: nesmírný a uměřený, třetí pak uměřeně-nesmírný, smíšený od obou. Každý z těchto druhů má mnoho podob, které každý sám ukazuje.

ὁ γὰρ μὲν ἀριθμὸς ἔχει δύο μὲν ἴδια εἶδη, περισσὸν καὶ ἄρτιον, τρίτον δὲ ἀπ' ἀμφοτέρων μειχθέντων ἀρτιοπέριπτον· ἑκατέρω δὲ τῶ εἶδεος πολλαὶ μορφαί, ἅς ἕκαστον αὐταυτὸ σημαίνει.

B 6 = Stobaios, Anthologium 7d; 188,14 Wachsmuth (ed. DK)

S přirozeností a harmonií se to má takto: Jak jsoucnost věcí, která je věčná, tak i sama přirozenost, dovolují pouze božské poznání a nikoli lidské – s výjimkou toho, že nic z toho, co je, a co my poznáváme, by nevzniklo, kdyby nemělo základ ve jsoucnosti věcí, ze kterých se skládá svět, a to vymezujících i neomezených. Protože však tyto principy existovaly, aniž byly něčemu podobné nebo s něčím sourodé, bylo by bývalo nemožné uspořádat z nich svět, kdyby k nim nepřistoupila harmonie, ať už vznikla jakýmkoli způsobem. Co je podobné a sourodé, to harmonii nikterak nepotřebovalo, avšak to, co je nepodobné, různorodé a nestejně uspořádané musí být takovou harmonií sevřeno, pokud má být pohromadě v uspořádaném světě.

περὶ δὲ φύσις καὶ ἀρμονίας ὧδε ἔχει· ἅ μὲν ἐστὼ τῶν πραγμάτων αἰδῖος ἔσσα καὶ αὐτὰ μὲν ἅ φύσις θείαν γὰρ καὶ οὐκ ἀνθρωπίνην ἐνδέχεται γινῶσιν πλέον γὰρ ἢ ὅτι οὐχ οἷόν τ' ἦν οὐθὲν τῶν ἐόντων καὶ γιγνωσκόμενον ὑφ' ἀμῶν γὰρ γενέσθαι μὴ ὑπαρχούσας τὰς ἐστοῦς τῶν πραγμάτων, ἐξ ὧν συνέστα ὁ κόσμος, καὶ τῶν περαινόντων καὶ τῶν ἀπείρων. ἐπεὶ δὲ ταὶ ἀρχαὶ ὑπάρχον οὐχ ὁμοῖαι οὐδ' ὁμόφυλοι ἔσσαι, ἤδη ἀδύνατον ἦς καὶ αὐταῖς κοσμηθῆναι, εἰ μὴ ἀρμονία ἐπεγένετο ὠιτινῶν ἅδε τρόπῳ ἐγένετο. τὰ μὲν ὧν ὁμοῖα καὶ ὁμόφυλα ἀρμονίας οὐδὲν ἐπεδέοντο, τὰ δὲ

Filoláos, verze 10. 1. 2012

ἀνόμοια μηδὲ ὁμόφυλα μηδὲ ἰσοταγῆ ἀνάγκα τᾶι τοιαύται ἀρμονίαι συγκεκλειῖσθαι, οἶαι μέλλοντι ἐν κόσμῳ κατέχεσθαι.

„Harmonie (...).“ [viz B 6a Huffmann]

„ἀρμονίας δὲ μέγεθος ἐστὶ συλλαβὰ καὶ δι' ὀξειᾶν· τὸ δὲ δι' ὀξειᾶν μείζον τᾶς συλλαβᾶς ἐπογδόωι. ἔστι γὰρ ἀπὸ ὑπάτας ἐπὶ μέσσαν συλλαβὰ, ἀπὸ δὲ μέσσης ἐπὶ νεάταν δι' ὀξειᾶν, ἀπὸ δὲ νεάτας ἐς τρίταν συλλαβὰ, ἀπὸ δὲ τρίτας ἐς ὑπάταν δι' ὀξειᾶν· τὸ δ' ἐν μέσῳ μέσσης καὶ τρίτας ἐπόγδοον· ἅ δὲ συλλαβὰ ἐπίτριτον, τὸ δὲ δι' ὀξειᾶν ἡμιόλιον, τὸ διὰ πασᾶν δὲ διπλόον. οὕτως ἀρμονία πέντε ἐπόγδοα καὶ δύο διέσεις, δι' ὀξειᾶν δὲ τρία ἐπόγδοα καὶ διέσεις, συλλαβὰ δὲ δὺ' ἐπόγδοα καὶ διέσεις.“

Cfr. Boëthius, *Inst. mus.* III, 8; 278, 11 Friedl.:

Philolaus igitur haec atque his minora spatia talibus definitionibus includit: diesis, inquit, est spatium quo maior est sesquitertia proportio duobus tonis. comma vero est spatium, quo maior est sesquioctava proportio duabus diesibus, id est duobus semitoniis minoribus. schisma est dimidium commatis, diaschisma vero dimidium dieseos, id est semitonii minoris.

B 6a = Níkomachos, *Harmonicum enchiridion* 9 (ed. Huffmann)

Svědectví pocházející od Filoláa.

Μαρτυρία τῶν εἰρημένων ἀπὸ τοῦ Φιλολάου.

Nejstarší myslitelé ukázali rovněž to, co bylo zjevně ve shodě s námi. Oktávu nazývají „harmonie“, kvartu nazývají „syllaba“, neboť je to první společné uchopení tónů [asi „hmat“ prsty, viz 22 B 10 Marcovich, Kahn]; a kvintu nazývali „di' oxeia“, neboť na soulad, který vzniká jako první, na kvartu, navazuje kvinta, která je „vyšší“. Spojením obou, tedy kvarty a kvinty, je

oktáva. Z tohoto důvodu byla oktáva nazvána harmonií, protože byla nejprvnějším souzvukem, který vznikl spojením souzvuků. Zjevným to činí Filoláos, následovník Pýthagory, když to říká v první knize *Fyziky*. Z nedostatku času se totiž spokojíme s jedním svědectvím, přestože také mnozí jiní o tomtéž říkají mnoho podobného. Filoláova slova jsou tato:

Ἔστι δὲ τοῖς ὑφ' ἡμῶν δηλωθεῖσιν ἀκόλουθα καὶ οἱ παλαιότατοι ἀπεφαίνοντο, ἀρμονίαν μὲν καλοῦντες τὴν διὰ πασῶν, συλλαβὰν δὲ τὴν διὰ τεσσάρων (πρώτη γὰρ σύλληψις φθόγγων συμφώνων), δι' ὀξειᾶν δὲ τὴν διὰ πέντε (συνεχῆς γὰρ τῆ πρωτογενεῖ συμφωνία τῆ διὰ τεσσάρων ἐστὶν ἢ διὰ πέντε ἐπὶ τὸ ὄξυ προχωροῦσα), σύστημα δὲ ἀμφοτέρων συλλαβᾶς τε καὶ δι' ὀξειᾶν ἢ διὰ πασῶν (ἐξ αὐτοῦ τούτου ἀρμονία κληθεῖσα, ὅτι πρωτίστη ἐκ συμφωνιῶν συμφωνία ἡρμόσθη) δῆλον ποιεῖ Φιλόλαος ὁ Πυθαγόρου διάδοχος οὕτω πως ἐν τῷ πρώτῳ φυσικῷ λέγων. ἀρκεσθησόμεθα γὰρ ἐνὶ μάρτυρι διὰ τὴν ἔπειξιν, εἰ καὶ πολλοὶ περὶ τοῦ αὐτοῦ τὰ ὅμοια πολλαχῶς λέγουσιν. ἔχει δὲ οὕτως ἢ τοῦ [Φιλολάου] λέξις.

„Rozsah harmonie je kvarta a kvinta. Kvinta je větší než kvarta v poměru 9 : 8. Od nejhlubšího tónu (*hypaté*) ke střední struně (*mese*) je totiž kvarta, od střední struny k nejvyššímu tónu kvinta. Od nejvyššího tónu k třetí struně je kvarta. A od třetí struny k nejhlubšímu tónu je kvinta. Mezi střední strunou a třetí strunou je poměr 9 : 8, kvarta má poměr 4 : 3, kvinta 3 : 2, oktáva 2 : 1. Takto je harmonie pět poměrů 9 ku 8 a dva menší půltóny (*diesie*, obvykleji *leima*), kvinta jsou tři poměry 9 : 8 a jeden menší půltón, a kvarta jsou dva poměry 9 : 8 a jeden menší půltón.“

„ἀρμονίας δὲ μέγεθος [ἐστι] συλλαβὰ καὶ δι' ὀξειᾶν. τὸ δὲ δι' ὀξειᾶν μειζον τᾶς συλλαβᾶς ἐπογδόω. ἔστι γὰρ ἀπὸ ὑπάτας [ἐπὶ μέσσαν] συλλαβὰ, ἀπὸ δὲ [μέσσας ἐπὶ] νεάταν δι' ὀξειᾶν, ἀπὸ δὲ νεάτας ἐς τρίταν συλλαβὰ, ἀπὸ δὲ τρίτας ἐς ὑπάταν δι' ὀξειᾶν. τὸ δ' ἐν μέσῳ μέσας καὶ τρίτας ἐπόγδοον, ἃ δὲ συλλαβὰ ἐπίτριτον, τὸ δὲ δι' ὀξειᾶν ἡμιόλιον, τὸ διὰ πασῶν δὲ διπλόον. οὕτως ἀρμονία πέντε [ἐπόγδοα καὶ δύο διέσεις]. δι' ὀξειᾶν [δὲ] τρία ἐπόγδοα καὶ διέσεις, συλλαβὰ δὲ δύο ἐπόγδοα καὶ διέσεις.“

Je třeba mít na paměti, že v tomto případě nazývá třetí strunu na sedmi-strunné lyře „ta vedle střední“ (*paramesé*), [tedy] předtím, než se tam vloží rozdělující tón na osmi-strunné lyře. Neboť tato struna [třetí] je od drufé seshora vzdálena v nedělitelném poměru tří půltónů. Od tohoto intervalu vložená struna odebrala tón. Při takovémto rozdělení zůstal zbylý půltón mezi nynější třetí strunou a tou vedle střední. Pak dává dobrá smysl, že dřívější třetí struna byla vzdálena od nejvyšší struny o kvartu, a tento interval má místo ní struna vedle střední (*paramesé*). Avšak ti, kteří toto nechápu, namítají, že není možné, aby třetí struna byla vůči nejvyšší (*néte*) v poměru 4 : 3. Jiní však celkem přesvědčivě říkají, že vložený tón nebyl vložen mezi střední a třetí strunu, ale mezi třetí a tu vedle střední. Také říkají, že byla místo ní nazvána třetí, a že dřívější třetí struna se stala „dělicí“ (*diazeuxis*). Dodávají, že Filoláos jménem „ta vedle střední“ (*paramesé*) nazýval dřívějším jménem „třetí“, ačkoli byla o kvartu od nejvyšší.

μεμνήσθαι δὲ δεῖ, ὅτι τρίτην νῦν καλεῖ τὴν ἐν τῇ ἑπταχόρδῳ παραμέσην, πρὸ τῆς τοῦ διαζευγνύντος τόνου παρενθέσεως τῆς ἐν ὀκταχόρδῳ. ἀπειχε γὰρ αὕτη τῆς παρανεάτης τριημιτόνιον ἀσύνθετον, ἀφ' οὗ διαστήματος ἢ μὲν παρεντεθεῖσα χορδὴ τόνον ἀπέλαβε, τὸ δὲ λοιπὸν ἡμιτόνιον μεταξὺ τρίτης καὶ παραμέσης ἀπελείφθη ἐν τῇ διαζεύξει. εὐλόγως οὖν ἢ πάλαι τρίτη διὰ τεσσάρων ἀπειχε τῆς νήτης, ὅπερ διάστημα νῦν ἀπέλαβεν ἢ παραμέση ἀντ' ἐκείνης. οἱ δὲ τοῦτο μὴ συνιέντες αἰτιῶνται ὡς οὐκ ὄντος δυνατοῦ ἐν ἐπιτρίτῳ λόγῳ εἶναι τρίτην ἀπὸ νήτης. ἄλλοι δὲ οὐκ ἀπιθάνως τὸν παρεντεθέντα φθόγγον οὐχὶ μεταξὺ μέσης καὶ τρίτης ἐντεθῆναί φασιν, ἀλλὰ μεταξὺ τρίτης καὶ παρανεάτης· καὶ αὐτὸν μὲν τρίτην ἀντ' ἐκείνης ἐπικληθῆναι, τὴν δὲ πάλαι τρίτην παραμέσην ἐν τῇ διαζεύξει γενέσθαι. τὸν δὲ Φιλόλαον τῷ προτέρῳ ὀνόματι τὴν παραμέσην τρίτην καλέσαι καίτοι διὰ τεσσάρων οὔσαν ἀπὸ τῆς νήτης.

B 7 = Stobaios, Anthologium I, 21, 8 (189, 17 Wachsmuth), ed. Huffmann

To první, co bylo souladně spojeno v jedno ve středu koule, se nazývá Hestia.

Filoláos, verze 10. 1. 2012

τὸ πρῶτον ἀρμοσθέν, τὸ ἓν, ἐν τῷ μέσωι τᾶς σφαίρας ἐστία καλεῖται.

B 8 = Iamblichos, In Nicomachi arithmetica introductionem 77, 9 Pistelli

Pokud je ovšem podle Filoláa na počátku všeho jednotka (*monas*) – neříká přece počátku všeho jedno (*hen*)?...

ἡ μὲν μονὰς ὡς ἂν ἀρχὴ οὖσα πάντων κατὰ τὸν Φιλόλαον (οὐ γὰρ ἓν φησιν ἀρχὰ πάντων;) ...

B 9 = Iamblichos, In Nicomachi arithmetica introductionem 19, 21 Pistelli

έτέρου γὰρ καιροῦ διερευνᾶν ἐπὶ πλέον πῶς καὶ τετραγωνισθέντος ἀπὸ τῆς στιχηδὸν ἐκθέσεως τοῦ ἀριθμοῦ οὐκ ἐλάττονα πιθανὰ ἐπισυμβαίνει φύσει καὶ οὐ νόμωι, ὡς φησί που Φιλόλαος.

B 10 /1 = Nikomachos Mathem., Introductio arithmetica II, 19, 1 Hoche; 115, 2

Soulad jistě vzniká z protikladů. Soulad je totiž velmi vhodně smíšená jednota (*henósis*) a vzájemná uměření dvou myšlenek (?).

ἀρμονία δὲ πάντως ἐξ ἐναντίων γίνεται· ἔστι γὰρ ἀρμονία πολυμιγέων ἔνωσις καὶ δίχα φρονεόντων συμφρόνησις.

B 10 /2 = Theón Smyrn., De utilitate mathematicae 12, 10 Hiller

καὶ οἱ Πυθαγορικοὶ δέ, οἷς πολλαχῆι ἔπεται Πλάτων, τὴν μουσικὴν φασιν ἐναντίων συναρμογῆν καὶ τῶν πολλῶν ἔνωσιν καὶ τῶν δίχα φρονούντων συμφρόνησιν.

B 11 /1 = Theón Smyrn., De utilitate mathematicae 106, 10 Hiller

(...) O desítce podrobně pojednávají Archýtás v díle *O desítce* a Filoláos ve spisu *O přírodě*...

ἡ μέντοι δεκάς πάντα περαίνει τὸν ἀριθμὸν, ἐμπεριέχουσα πᾶσαν φύσιν ἐντὸς αὐτῆς, ἀρτίου τε καὶ περιττοῦ κινουμένου τε καὶ ἀκινήτου ἀγαθοῦ τε καὶ κακοῦ· περὶ ἧς καὶ Ἀρχύτας ἐν τῷ Περὶ τῆς δεκάδος καὶ Φιλόλαος ἐν τῷ Περὶ φύσιος πολλὰ διεξίασιν.

B 11 /2 = Stobaios, Anthologium I, prooem. cor. 3 (16, 20 Wachs.)

Φιλολάου.

θεωρεῖν δεῖ τὰ ἔργα καὶ τὴν οὐσίαν τῷ ἀριθμῷ καττὰν δύναμιν ἅτις ἐστὶν ἐν τῷ δεκάδι· μέγала γὰρ καὶ παντελής καὶ παντοεργὸς καὶ θείω καὶ οὐρανίω βίω καὶ ἀνθρωπίνω ἀρχά καὶ ἀγεμῶν κοινωνοῦσα *** δύναμις καὶ τᾶς δεκάδος. ἄνευ δὲ τούτας πάντ' ἀπειρα καὶ ἄδηλα καὶ ἀφανῆ.

γνωμικὰ γὰρ ἡ φύσις ἡ τῷ ἀριθμῷ καὶ ἡγεμονικὰ καὶ διδασκαλικὰ τῷ ἀπορουμένω παντὸς καὶ ἀγνοουμένω παντί. οὐ γὰρ ἦς δῆλον οὐδενὶ οὐδὲν τῶν πραγμάτων οὔτε αὐτῶν ποθ' αὐτὰ οὔτε ἄλλω πρὸς ἄλλο, εἰ μὴ ἦς ἀριθμὸς καὶ ἡ τούτω οὐσία. νῦν δὲ οὗτος καττὰν ψυχὰν ἀρμόζων αἰσθήσει πάντα γνωστὰ καὶ ποτάγορα ἀλλάλοις κατὰ γνώμονος φύσιν ἀπεργάζεται σωματῶν καὶ σχίζων τοὺς λόγους χωρὶς ἐκάστους τῶν πραγμάτων τῶν τε ἀπειρῶν καὶ τῶν περαινόντων.

Filoláos, verze 10. 1. 2012

ἴδοις δέ κα οὐ μόνον ἐν τοῖς δαιμονίοις καὶ θείοις πράγμασι τὰν τῷ ἀριθμῷ φύσιν καὶ τὰν δύναμιν ἰσχύουσιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἀνθρωπικοῖς ἔργοις καὶ λόγοις πᾶσι παντᾶ καὶ κατὰ τὰς δημιουργίας τὰς τεχνικὰς πάσας καὶ κατὰ τὰν μουσικάν. ψεῦδος δὲ οὐδὲν δέχεται ἂ τῷ ἀριθμῷ φύσις οὐδὲ ἀρμονία· οὐ γὰρ οἰκεῖον αὐτοῖς ἐστὶ. τᾶς τῷ ἀπειρῷ καὶ ἀνοήτῳ καὶ ἀλόγῳ φύσιος τὸ ψεῦδος καὶ ὁ φθόνος ἐστὶ. ψεῦδος δὲ οὐδαμῶς ἐς ἀριθμὸν ἐπιπνεῖ· πολέμιον γὰρ καὶ ἐχθρὸν τᾷ φύσει τὸ ψεῦδος, ἂ δ' ἀλήθεια οἰκεῖον καὶ σύμφυτον τᾷ τῷ ἀριθμῷ γενεᾷ.

B 12 = Theón Smyrn., De utilitate mathematicae (18, 5 W.)

Těles sféry je pět. Jsou to ve sférách: oheň, voda, země vzduch a páte, lod' [?] sféry.

καὶ τὰ μὲν τᾶς σφαίρας σώματα πέντε ἐντί, τὰ ἐν τᾷ σφαίραι πῦρ [καὶ] ὕδωρ καὶ γᾶ καὶ ἀήρ, καὶ ὁ τᾶς σφαίρας ὀλκάς [?], πέμπτον.

B 13 = Theologumena arithmeticae 25, 17 de Falco; ed. Huffmann

Principy rozumového živočicha jsou čtyři: mozek, srdce, pupek, pohlaví; jak říká Filoláos v díle *O přírodě*:

„Hlava je principem mysli, srdce života a vnímání, pupek zakořenění [zárodku] a prvního vzrůstu, pohlaví pak vyřinutí a vznikání semene. Mozek obsahuje princip člověka, srdce živočicha, pupek rostliny, pohlaví pak všeho dohromady. Vždyť ze semene všechno vzkvétá a bují.“

καὶ τέσσαρες ἀρχαὶ τοῦ ζώου τοῦ λογικοῦ, ὡσπερ καὶ Φιλόλαος ἐν τῷ Περὶ φύσεως λέγει, ἐγκέφαλος, καρδία, ὀμφαλός, αἰδοῖον·

Filoláos, verze 10. 1. 2012

κεφαλὰ μὲν νόου, καρδία δὲ ψυχᾶς καὶ αἰσθήσιος, ὀμφαλὸς δὲ ῥιζώσιος καὶ ἀναφύσιος τοῦ πρώτου, αἰδοῖον δὲ σπέρματος {καὶ} καταβολᾶς τε καὶ γεννήσιος. ἐγκέφαλος δὲ [ἔχει] τὰν ἀνθρώπω ἀρχάν, καρδία δὲ τὰν ζώου, ὀμφαλὸς δὲ τὰν φυτοῦ, αἰδοῖον δὲ τὰν ξυναπάντων· πάντα γὰρ ἀπὸ σπέρματος καὶ θάλλοντι καὶ βλαστάνοντι.

B 14 /1 = Kléméns Alex., Stromata III, 17,1 (př. Černušková a Pilátová)

Je vhodné připomenout i Filoláova slova. Tento Pýthagorův žák říká:

„I staří theologové a věštcí dosvědčují, že duše je připoutána k tělu za trest, je v něm pohřbena jako v hrobě.“

ἢ ἄξιον δὲ καὶ τῆς Φιλολάου λέξεως μνημονεῦσαι· λέγει γὰρ ὁ Πυθαγόρειος ὧδε·
„μαρτυρέονται δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ θεολόγοι τε καὶ μάντιες, ὡς διὰ τινος τιμωρίας ἅ ψυχὰ τῶ σώματι συνέζευκται καὶ καθάπερ ἐν σήματι τούτῳ τέθραπται.“

B 14 /2 = Platón, Gorgias 493ac

Já jsem totiž od kteréhosi z moudrých mužů [Filoláos?] už také slyšel, že my jsme nyní mrtví a naše tělo (*sóma*) že nám je hrobem (*séma*); že ta část duše, ve které jsou žádosti, má vlastnost dá se přemlouvat a obracet se nahoru dolů. A tuto část duše, pro její schopnost dát se přemluvit a uvěřit, kterýsi vtipný vypravěč, snad ze Sicílie nebo z Itálie [Empedoklés nebo Filoláos?], obrazně nazval, užívaje slovní hříčky, sudem; nerozumné lidi nazval nezasvěcenými a u nerozumných lidí přirovnal tu část duše, ve které jsou žádosti, její nezřízenou složkou bez pevných stěn, přirovnal ji k děravému sudu, narážejí na její nenasytlost. A právě proti tobě, Kaliklee, ukazuje tento muž, že z těch, kdo jsou v říši Hádově - on mluví o „neviditelném (*to aides*)“ - tito jsou nejnešťastnější, ti nezasvěcení, a nosí vodu do děravého sudu jinou takovou

děravou nádobou, sítem. Tím sítem tedy myslí, jak řekl můj vypravěč, duši; k sítu přirovnal duši nerozumných, jako by byla děravá, protože v sobě nemůže nic držet pro svou nespolehlivost a zapomnětlivost.

ἤδη του ἔγωγε καὶ ἤκουσα τῶν σοφῶν, ὡς νῦν ἡμεῖς τέθναμεν καὶ τὸ μὲν σῶμά ἐστιν ἡμῖν σῆμα, τῆς δὲ ψυχῆς τοῦτο ἐν ᾧ αἱ ἐπιθυμίαι εἰσὶ τυγχάνει ὄν οἶον ἀναπείθεσθαι καὶ μεταπίπτειν ἄνω κάτω. καὶ τοῦτο ἄρα τις μυθολογῶν κομψὸς ἀνήρ, ἴσως Σικελὸς τις ἢ Ἴταλικός, παράγων τῶι ὀνόματι διὰ τὸ πιθανόν τε καὶ πειστικὸν ὠνόμασε Πίθον, τοὺς δὲ ἀνοήτους ἀμυήτους, τῶν δ' ἀνοήτων τοῦτο τῆς ψυχῆς οὗ αἱ ἐπιθυμίαι εἰσὶ, τὸ ἀκόλαστον αὐτοῦ καὶ οὐ στεγανόν, ὡς τετρημένος εἴη Πίθος, διὰ τὴν ἀπληστίαν ἀπεικάσας τὸνναντίον δὴ οὗτος σοί, ᾧ Καλλίκλεις, ἐνδείκνυται ὡς τῶν ἐν Ἄιδου ἔτι ἀιδῆς ἔτι δὴ λέγων οὗτοι ἀθλιώτατοι ἂν εἴεν, οἱ ἀμύητοι, καὶ φοροῖεν εἰς τὸν τετρημένον Πίθον ὕδωρ ἑτέρωι τοιούτῳ τετρημένῳ κοσκίνῳ. τὸ δὲ κόσκινον ἄρα λέγει, ὡς ἔφη ὁ πρὸς ἐμὲ λέγων, τὴν ψυχὴν εἶναι. τὴν δὲ ψυχὴν κοσκίνῳ ἀπήκασεν τὴν τῶν ἀνοήτων ὡς τετρημένην, ἅτε οὐ δυναμένην στέγειν δι' ἀπιστίαν τε καὶ λήθην.

B 14 /3 = Athénaios IV, 157c

Εὐξίθεος ὁ Πυθαγορικός ... ὡς φησι Κλέαρχος ὁ Περιπατητικὸς ἐν δευτέρῳ Βίων (fr. 2; FHG II, 303) ἔλεγεν ἐνδεδέσθαι τῶι σώματι καὶ τῶι δεῦρο βίῳ τὰς ἀπάντων ψυχὰς τιμωρίας χάριν, καὶ διείπασθαι τὸν θεὸν ὡς εἰ μὴ μενοῦσιν ἐπὶ τούτοις, ἕως ἂν ἐκὼν αὐτοὺς λύσει, πλείοσι καὶ μείζοσιν ἐμπεσοῦνται τότε λύμαις. διὸ πάντας εὐλαβουμένους τὴν τῶν κυρίων ἀνάτασιν φοβεῖσθαι τοῦ ζῆν ἐκόντας ἐκβῆναι μόνον τε τὸν ἐν τῶι γῆραι θάνατον ἀσπασίως προσίεσθαι, πεπεισμένους τὴν ἀπόλυσιν τῆς ψυχῆς μετὰ τῆς τῶν κυρίων γίγνεσθαι γνώμης.

Filoláos, verze 10. 1. 2012

μαρτυρέονται δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ θεολόγοι τε καὶ μάντιες, ὡς διὰ τινος τιμωρίας ἅ ψυχὰ τῶι σώματι συνέζευκται καὶ καθάπερ ἐν σώματι τούτῳ τέθραπται.

B 15 /1 = Athénagorás 6; 6, 13 Schw.

καὶ Φιλόλαος δὲ ὥσπερ ἐν φρουρᾷ πάντα ὑπὸ τοῦ θεοῦ περιειληφθαι λέγων καὶ τὸ ἕνα εἶναι καὶ τὸ ἀνωτέρω τῆς ὕλης δεικνύει.

B 15 /2 = Platón, Phaedo 61d

Což jste, Kebéte, neslyšeli ty a Simmiás o těchto věcech? Vy, kteří jste poslouchali Filoláa?

Aspoň nic určitého, Sókrate.

Však i já o tom mluvím jen z doslechu, a co jsem slyšel, rád povím.

τί δέ, ὦ Κέβης; οὐκ ἀκηκόατε σύ τε καὶ Σιμμίας περὶ τῶν τοιούτων Φιλολάῳ συγγεγονότες;

Οὐδέν γε σαφές, ὦ Σώκρατες.

Ἄλλὰ μὴν καὶ ἐγὼ ἐξ ἀκοῆς περὶ αὐτῶν λέγω.

B 15 /3 = Platón, Phaedo 61e

(Kebés:) Z kterého pak asi důvodu říkají, že není dovoleno sebe sama zabít, Sókrate? Já jsem slyšel již od Filoláa, když u nás [v Thébách] pobýval, na to ses mne právě tázal, i od některých jiných, že se to nesmí dělat, ale nic určitého jsem o tom od nikoho nikdy neslyšel.

Κατὰ τί δὴ οὖν ποτε οὐ φασι θεμιτὸν εἶναι αὐτὸν ἑαυτὸν ἀποκτείνουσαι, ὦ Σώκρατες; ἤδη γὰρ ἔγωγε (Kebes), ὅπερ νυνδὴ σὺ ἤρου, καὶ Φιλολάου ἤκουσα, ὅτε παρ' ἡμῖν [Theb.] διηιτᾶτο, ἤδη δὲ καὶ ἄλλων τινῶν, ὡς οὐ δέοι τοῦτο ποιεῖν· σαφὲς δὲ περὶ αὐτῶν οὐδενὸς πώποτε οὐδὲν ἀκήκοα.

B 15 /4 = Platón, Phaedo 62b

V tajných řečech [orfiků?] se mluví o tom, že my lidé jsme v jakémisi vězení, a že člověk se z něj nesmí vyprošťovat ani utíkat. Ta věc je pro mne příliš vysoká a nesnadno pochopitelná; avšak tohle se mi zdá, Kebéte, dobře vyslovené, že bohové o nás pečují, a že my lidé jsme částí majetku bohů.

ὁ μὲν οὖν ἐν ἀπορρήτοις λεγόμενος περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς ἐν τινι φρουρᾷ ἐσμεν οἱ ἄνθρωποι καὶ οὐ δεῖ δὴ ἑαυτὸν ἐκ ταύτης λύειν οὐδ' ἀποδιδράσκειν, μέγας τέ τίς μοι φαίνεται καὶ οὐ ράϊδιος διδεῖν. οὐ μέντοι ἀλλὰ τότε γέ μοι δοκεῖ, ὦ Κέβης, εὖ λέγεσθαι τὸ θεοὺς εἶναι ἡμῶν τοὺς ἐπιμελουμένους καὶ ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους ἐν τῶν κτημάτων τοῖς θεοῖς εἶναι.

B 15 /5 = Platón, Phaedo 82d

Proto tedy, Kebéte, ti, kterým nějak záleží na jejich duši a nežijí pro pěstování těl, nechávají všechny takové lidi stranou a nejdou s nimi společnou cestou, protože takoví lidé nevědí, kam jdou. Sami totiž mají za to, že se nesmí jednat v rozporu s filosofií a s jejím osvobozujícím a očistným působením, proto ji následují a dávají se tou cestou, kudy je ona vede.

τοιγάρτοι τούτοις μὲν ἅπασιν, ὦ Κέβης, ἐκεῖνοι οἷς τι μέλει τῆς ἑαυτῶν ψυχῆς, ἀλλὰ μὴ σώματα πλάττοντες ζῶσι, χαίρειν εἰπόντες, οὐ κατὰ ταῦτα πορεύονται αὐτοῖς ὡς

Filoláos, verze 10. 1. 2012

οὐκ εἰδόσιν ὅπῃ ἔρχονται, αὐτοὶ δὲ ἡγούμενοι οὐ δεῖν ἐναντία τῇ φιλοσοφίᾳ πράττειν καὶ τῇ ἐκείνης λύσει τε καὶ καθαρῶι ταύτῃ δὴ τρέπονται ἐκείνηι ἐπόμενοι, ἣ ἐκείνη ὑψηλεῖται.

B 16 = Aristotelés, *Ethica Eudemia* II, 8; 1225a30

ὥστε καὶ διάνοιαί τινες καὶ πάθη οὐκ ἐφ' ἡμῖν εἰσιν, ἢ πράξεις αἱ κατὰ τὰς τοιαύτας διανοίας καὶ λογισμούς, ἀλλ' ὥσπερ Φιλόλαος ἔφη εἶναί τινας λόγους κρείττους ἡμῶν.

B 17 = Stobaios, *Anthologium* I, 15, 7 (148, 4 Wachsmuth), ed. Huffmann

Φιλολάου Βάκχαι:

ὁ κόσμος εἷς ἐστίν, ἤρξατο δὲ γίνεσθαι ἀχρὶ τοῦ μέσου καὶ ἀπὸ τοῦ μέσου εἰς τὸ ἄνω διὰ τῶν αὐτῶν τοῖς κάτω. [καὶ] ἔστι τὰ ἄνω τοῦ μέσου ὑπεναντίως κείμενα τοῖς κάτω. τοῖς γὰρ κατωτάτω τὰ μέσα ἐστίν ὥσπερ τὰ ἀνωτάτω καὶ τὰ ἄλλα ὡσαύτως. πρὸς γὰρ τὸ μέσον κατὰ ταῦτά ἐστιν ἐκάτερα, ὅσα μὴ μετενήνεκται.

Z Filoláoných *Bakchantek* [asi chybné uvození]:

Kosmos je jeden. Začal vznikat směrem do středu a [pak] od středu nahoru stejným způsobem jako [se formovalo] to, co je dole. Přičemž to nahoru od středu leží proti tomu, co je dole. Neboť vůči věcem, které leží dole, je nejnižší část jako to nejvyšší – a v případě ostatních věcí stejně. Střed se totiž má k obojímu stejně, pokud nezaměníme jejich pozici.

B 18 = Stobaios, *Anthologium* I 25, 8 (214, 21 Wachsmuth)

Φιλολάου ἐκ Βακχῶν.

B 19 = Proklos, In Eucl. 22, 9 Friedl.

διὸ καὶ ὁ Πλάτων πολλὰ καὶ θαυμαστὰ δόγματα περὶ θεῶν διὰ τῶν μαθηματικῶν εἰδῶν ἡμᾶς ἀναδιδάσκει καὶ ἡ τῶν Πυθαγορείων φιλοσοφία παραπετάσμασι τούτοις χρωμένη τὴν μυσταγωγίαν κατακρύπτει τῶν θείων δογμάτων. τοιοῦτος γὰρ καὶ ὁ Ἱερὸς σύμπας λόγος καὶ ὁ Φιλόλαος ἐν ταῖς Βάκχαις καὶ ὅλος ὁ τρόπος τῆς Πυθαγόρου περὶ θεῶν ὑφηγήσεως.

B 20 /1 = Ióannēs Lydus, De mensibus II, 12 (II, 11 Wunsch)

ὀρθῶς οὖν ἀμήτορα τὸν ἑπτὰ ἀριθμὸν ὁ Φιλόλαος προσηγόρευσε· μόνος γὰρ οὔτε γεννᾶν οὔτε γεννᾶσθαι πέφυκε· τὸ δὲ μήτε γεννῶν μήτε γεννώμενον ἀκίνητον· ἐν κινήσει γὰρ ἡ γέννησις ἐπειδὴ καὶ τὸ γεννῶν καὶ τὸ γεννώμενον οὐκ ἄνευ κινήσεώς ἐστι, τὸ μὲν ἵνα γεννήσῃ, τὸ δὲ ἵνα γεννηθῇ· τοιοῦτος δὲ ὁ θεός, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ῥήτωρ ὁ Ταραντῖνος· φησὶ δὲ οὕτως· ἔστι γὰρ ἡγεμῶν καὶ ἀρχῶν ἀπάντων εἷς ἀεὶ ὢν θεός, μόνιμος ἀκίνητος αὐτὸς ἑαυτῷ ὅμοιος.

B 20 /2 = Filón Alex., De opificio mundi 100 (I, 34, 10 Cohn)

δι' ἣν αἰτίαν οἱ μὲν ἄλλοι φιλόσοφοι τὸν ἀριθμὸν τοῦτον ἐξομοιοῦσι τῇ ἀμήτορι Νίκηι καὶ Παρθένωι, ἣν ἐκ τῆς τοῦ Διὸς κεφαλῆς ἀναφανῆναι λόγος ἔχει, οἱ δὲ Πυθαγόρειοι τῷ ἡγεμόνι τῶν συμπάντων· τὸ γὰρ μήτε γεννῶν μήτε γεννώμενον

Filoláos, verze 10. 1. 2012

ἀκίνητον μένει ...· μόνον δ' οὔτε κινουῖν οὔτε κινούμενον ὁ πρεσβύτερος ἄρχων καὶ ἡγεμῶν, οὗ λέγοιτ' ἂν προσηκόντως εἰκῶν ἑβδομάς. μαρτυρεῖ δέ μου τῶι λόγῳ καὶ Φιλόλαος ἐν τούτοις· ἔστι γάρ, φησίν, ... ἄλλων.

B 20 /3 = Anatolios, De decade 35 Heiberg

Sedmička sama nerodí čísla uvnitř desítky, ani není rozena od jiného čísla mimo jednotku. Pro ji pythagorejci nazývají pannou bez matky.

Je totiž vůdce a vládce všech, bůh, jeden, vždy jsoucí, jediný, nepohyblivý, sám se sebou stejný, odlišný od ostatních.

ἑβδομάς μόνη τῶν ἐντὸς δεκάδος οὐ γεννᾶι οὔτε γεννᾶται ὑπ' ἄλλου ἀριθμοῦ πλὴν ὑπὸ μονάδος· διὸ καὶ καλεῖται ὑπὸ τῶν Πυθαγορείων παρθένος ἀμήτωρ.

ἔστι γὰρ ἡγεμῶν καὶ ἄρχων ἀπάντων, θεός, εἷς, αἰεὶ ὢν, μόνιμος, ἀκίνητος, αὐτὸς ἑαυτῶι ὅμοιος, ἕτερος τῶν ἄλλων.

B 20a = Ióannés Lydus, De mensibus IV, 12 (IV, 64 Wunsch)

Správně tedy Filoláos říká, že dvojice náleží Kronovi, jehož prostí lidé nazývají Čas.

ὀρθῶς οὖν ὁ Φιλόλαος τὴν δυάδα Κρόνου σύνευνον εἶναι λέγει, ὄν κατὰ τὸ προφανὲς Χρόνον ἂν τις εἴποι.

B 21 = Stobaios, Anthologium I, 20, 2; 172, 9 Wachs.

Z Filoláova spisu *O duši*. Filoláos považuje svět za nezničitelný. V díle *O duši* to říká takto:

(...)

Φιλολάου Πυθαγορείου ἐκ τοῦ Περὶ ψυχῆς. Φιλόλαος ἄφθαρτον τὸν κόσμον εἶναι. λέγει γοῦν οὕτως ἐν τῷ Περὶ ψυχῆς·

παρὸ καὶ ἄφθαρτος καὶ ἀκαταπόνατος διαμένει τὸν ἄπειρον αἰῶνα· οὔτε γὰρ ἔντοσθεν ἄλλα τις αἰτία δυναμικωτέρα αὐτᾶς εὔρεθήσεται οὔτ' ἔκτοσθεν φθειραὶ αὐτὸν δυναμένα· ἀλλ' ἦν ὅδε ὁ κόσμος ἐξ αἰῶνος καὶ εἰς αἰῶνα διαμενεῖ, εἷς ὑπὸ ἐνὸς τῷ συγγενέος καὶ κρατίστῳ καὶ ἀνυπερθέτῳ κυβερνώμενος. ἔχει δὲ καὶ τὰν ἀρχὰν τᾶς κινήσιός τε καὶ μεταβολᾶς ὁ κόσμος εἷς ἐὼν καὶ συνεχῆς καὶ φύσει διαπνεόμενος καὶ περιγεόμενος ἐξ ἀρχιδίου· καὶ τὸ μὲν ἀμετάβλατον αὐτοῦ, τὸ δὲ μεταβάλλον ἐστί· καὶ τὸ μὲν ἀμετάβολον ἀπὸ τᾶς τὸ ὅλον περιεχούσας ψυχᾶς μέχρι σελήνας περαιοῦται, τὸ δὲ μεταβάλλον ἀπὸ τᾶς σελήνας μέχρι τᾶς γᾶς. ἐπεὶ δὲ γε καὶ τὸ κινεόν ἐξ αἰῶνος ἐς αἰῶνα περιπολεῖ, τὸ δὲ κινεόμενον, ὡς τὸ κινεόν ἄγει, οὕτως διατίθεται, ἀνάγκη τὸ μὲν ἀεικίνατον τὸ δὲ ἀειπαθὲς εἶμεν· καὶ τὸ μὲν νῶ καὶ ψυχᾶς ἀνάκωμα πᾶν, τὸ δὲ γενέσιος καὶ μεταβολᾶς· καὶ τὸ μὲν πρῶτόν τε δυνάμει καὶ ὑπερέχον, τὸ δ' ὕστερον καὶ καθυπερεχόμενον· τὸ δὲ ἐξ ἀμφοτέρων τούτων, τοῦ μὲν αἰεὶ θεόντος θείου τοῦ δὲ αἰεὶ μεταβάλλοντος γενατοῦ, κόσμος.

διὸ καὶ καλῶς ἔχειν ἔλεγε, κόσμον ἦμεν ἐνέργειαν αἰδίου θεῶ τε καὶ γενέσιος κατὰ συνακολουθίαν τᾶς μεταβλατικᾶς φύσιος. καὶ ὁ μὲν [εἷς] ἐς αἰεὶ διαμένει κατὰ τὸ αὐτὸ καὶ ὡσαύτως ἔχων, τὰ δὲ καὶ γινόμενα καὶ φθειρόμενα πολλά. καὶ τὰ μὲν [ἐν] φθορᾷ ὄντα καὶ φύσεις καὶ μορφὰς σώιζοντι καὶ γονῆι πάλιν τὰν αὐτὰν μορφὰν ἀποκαθιστάντι τῷ γεννήσαντι πατέρι καὶ δημιουργῶι ...

B 22 /1 = Claudianus Mamertus II, 3; 105, 5 Engelbr.

Pythagorae igitur, quia nihil ipse scriptitaverat, a posteris quaerenda sententia est. in quibus vel potissimum floruisse Philolaum reperiō Tarentinum, qui multis voluminibus de intellegendis rebus et quid quaeque significant oppido obscure dissertans, priusquam de animae substantia

Filoláos, verze 10. 1. 2012

decernat, de mensuris ponderibus et numeris iuxta geometricam musicam atque arithmetice mirifice disputat per haec omne universum extitisse confirmans.

B 22 /2 = Claudianus Mamertus II, 7; 120, 12

nunc ad Philolaum redeo, a quo dudum magno intervallo digressus sum, qui in tertio voluminum, quae περὶ ῥυθμῶν καὶ μέτρων praenotat, de anima sic loquitur: ‘anima inditur corpori per numerum et immortalem eandemque incorporalem convenientiam’. item post alia: ‘diligitur corpus ab anima, quia sine eo non potest uti sensibus. a quo postquam morte deducta est, agit in mundo incorporalem vitam.’

B 23 = Iamblichos, In Nicomachi arithmetice introductionem 10, 22 Pistelli (Syrian. 10, 22)

Φιλόλαος δέ φησιν ἀριθμὸν εἶναι τῆς τῶν κοσμικῶν αἰωνίας διαμονῆς κρατιστεύοισαν καὶ αὐτογενῆ συνοχήν.